

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

VI. Declarat tertium fructum, qui est ad victimam perfecta dispositio. Vbi docetur, quomodo homo ad modum hostiæ veteris Testamenti, per septem, se Deo sacrificare debet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

gere. Qui igitur se Deo & Superioribus per obedientiam votum tradit, animæ suæ perfectissimum bonum libertatem obtulit. Quorum exemplum Christus primò fuit. De

Christus primò suã voluntatem Patri obtulit.

Rom. 5. 19.

quo ad Romanos 5. dicitur: *Sicut per inobedientiam unius hominis, peccatores constituti sunt multi; ita & per unius hominis obedientiam, iusti constituti sunt multi.*

Hæc itaque obedientia consistit in abrenuntiatione propriæ voluntatis. Vnde Mat-

thæi 26. *Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste: verumtamen non sicut ego* Mat. 26. 39

volo, sed sicut tu. Et Ioan. 6. *Non veni facere voluntatem meam, sed voluntatem eius,* Ioan. 6. 38.

qui misit me. Ex quibus omnibus patet, quòd per debitum Religionis ingressum, quis impedimenta perfectionis & venena charitatis abiicit.

CAPVT VI.

Declarat tertium fructum, qui est ad victimam perfecta dispositio. Vbi docetur, quomodo homo ad modum hostiæ veteris Testamenti, per septem se Deo sacrificare debet.

TERTIVS fructus est, ad victimam scilicet perfecta dispositio. Vbi notandum, quòd ad offerendum olim aliquam hostiam

V 4

Deo

Septem carimonie vnde se homo per se hunc Deo sacrificet.

Deo viam, multę perexigebantur carimoniarum: sicut etiam hodie ad hoc, quod aliquis se Deo religet & offerat congruę, plura requiruntur. Vnde ad hoc vt homo se per Religionis ingressum, perfectam Deo hostiam exhibeat; septem carimonias seu ritus imitari studeat, qui circa hostias veteris Testamenti seruari mandantur Leuit. 1. Nam a grege aliorum segregabatur; ne se defenderet, ligabatur; oportebat vt occideretur; vt aptior immolationi foret, excoriabatur; ad abstergendas fordes lauabatur; in sex frusta diuidebatur; & tandem super altare cremabatur.

Primò, Segregari debet à cõmuni grege.

Ioan. 15. 16

Primò ergo Deo se daturus, se à secularibus segreget, sicut Christus suis fecit discipulis, quibus ait Ioan. 15. *Ego elegi vos, & posui vos, vt eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat.* Nec terreantur ex ista segregatione boni à malis, si mundus electos odit, quia idem Dominus contra talia armat suos; dicens Ioan. vbi prius: *Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. Si de mūdo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus, &c.*

Secundò, Ligari debet sese sacrificans.

Secundò, præceptis consiliorum & præceptorum diuinorum se liget, ne postmodum

dum pœnitendo resiliat; in hoc consilium
 æternæ sequens Sapientiæ, Eccles. 6. dicen-
 tis: *Audi fili, & accipe consilium intelle-* Eccli. 6. 24.
ctus, & ne abiicias consilium meum. Iniice
pedem tuum in compedes illius, & in torques
illius collum tuum. Subiice humerum tuum,
& porta illam: & ne acedieris vinculis e-

ius, &c. Ita enim multi grauibus pressi in-
 firmitatibus, quibus magna amputada sunt
 membra ne totum corpus inficiant, se ligari
 rogant à chirurgis: petunt quoque vt quid-
 quid postea reclamauerint sectionis tempo-
 re, non audiantur; sed morbo succurratur
 contagioso, prout ars medicinæ dictauerit.

Tertiò, oportebat vt hostia iuglaretur,
 occideretur, seu sanguis eius effunderetur:
 quod fit, quando per veram contritionem,
 & puram confessionem sanguis peccatorum
 effunditur. Et sic vita vitiorum singulorum
 enecatur, Dei ob honorem. Vnde Isidorus Tertiò,
Hostia iugulari de-
bet.
 in Glossa Leuit. 1. Nos autem moraliter vi-
 tulum offerimus, cum in carnis superbiam vin-
 cimus; agnum, cum irrationabiles motus
 corrigimus: hœdum, dum lasciuias supera-
 mus. Et idem intelligi debet de ariete ira-
 cundiæ, de boue gulæ, de hirco auaritiæ,
 de vacca acediæ, de capra superbiæ, & de
 passere inuidiæ. Isidor. c. 1.
in Leuit.
Varia sa-
crificia in
se homo ha-
bet.

Quartò, hostia, vt munda esset, à fordi-
 bus Quartò,
Hostia abs-
tergi debet.

- bus abstergebatur & lauabatur: per quod
pœnitentia super peccatis habenda conuin-
citur. Tunc enim, in ingressu Religionis, in
multis habet illud Isaiaë 1. locum, quo ad
Isa. 1. 5. maculatam animam: *Omne caput langui-
dum, & omne cor mœrens. A planta pedis
vsque ad verticem, non est in eo sanitas.
Vulnus, & liuor, & plaga tumens, non est
circumligata, nec curata medicamine, neque*
Ioel. 1. 17. *fota oleo.* Et illud Ioëlis 1. *Computruerunt
iumenta in stercore suo.* Et illud Lucaë 10.
Luc. 10. 30 *Homo quidam descendit de Ierusalem in Ie-
richo, & incidit in latrones, qui etiam de-
spoliarunt eum: & plagis impositis, abie-
runt semiuiuo relicto.* Danda est igitur ope-
ra tali, infecto vulneribus & fœditatibus, vt
per lacrymarum flumina pœnitētia abster-
gat, quod culpa maculauerat. hinc est, quod
Isa. 1. 16. vbi prius Isaias subdit: *Lauamini, mundi
estote, auferre malum cogitationum vestra-
rum ab oculis meis. Quiescite agere peruer-
se: discite benefacere.* Et Ioël vbi supra:
Ioel. 1. 8. *Plange quasi virgo accincta sacco, &c. Ac-
tingite vos & plangite sacerdotes: ululate
ministri altaris: ingredimini, cubate in sac-
co ministri Dei mei.* Et Veritas post narra-
tionem de vulnerato homine Samaritano,
eiusdē curam impositione vini & olei, ipsis
vulneribus exhibitam, & reductionem in
stabu-

stabilium, diligenter exequitur; per omnia
 talia, poenitentiae lamenta designans. Po-
 tissime autem peccata deplangere, mona-
 chis competit: de quibus 16. qu. 1. dicit Pa-
 pa Eugenius: Agnoscat monachus nomen
 suum. *Μόνος* enim Græcè, Latine est vnus:
ἀχος Græcè, Latine est tristis. Vnde dicitur
 monachus, id est, vnus & tristis. Sedeat ergo
 tristis, & officio suo vacet. Et ibidem dicit
 sancta Synodus Nicæna: Placuit omnibus
 residentibus in sancta Nycæna Synodo, vt
 monachorum conuersatio & vita, secundum
 etymologiam nominis, ab hominibus dis-
 crepet. Monachus enim Græcè, Latine sin-
 gularis dicitur: vnde monachum per omnia
 singulariter agere oportet. Dicit autem Glos-
 sa: Singulariter, id est, non sæculariter. Nam
 sæculariter viuere non debet, dicente B. Hie-
 ronymo ad Rusticum monachum: Placet
 vt habeas sanctorum contubernium, ne ipse
 te doceas, & absque Doctore ingrediaris
 viam, quam numquam ingressus es.

Quintò, hostia vt immolationi magis
 foret idonea, excoriabatur; per quod desi-
 gnatur, quòd qui Religionem intraturus
 est, mores ineptos, & malignas consuetudi-
 nes debet deponere. Manet enim plerum-
 que iam dimissis peccatis consuetudo & ha-
 bitus inclinans ad vitia; quæ consuetudo &
 habi-

Papa Eu-
 gen. cap.
 Placuit cõ-
 muni.
 Vnde deri-
 uetur nomē
 Monachus.

B. Hier. ad
 Rusticum
 cir. med.
 tom. 1.

5. Hostia
 excoriari
 debet.

- habitus inclinans nõ nisi per oppositos actus
 eradicator. *Pellem pro pelle, & cuneta quæ
 habet homo, dabit pro anima sua,* ait Satan,
 Iob 2. Quia vt Glossa ibi dicit: Suspica-
 tur diabolus de Iob, quod communiter in
 aliis fieri viderat. Leuit. etiam 1. hostiæ vi-
 tulae pellis detrahi iubetur. vbi Glossa sic di-
 cit: *Pellis detrahitur, cum diuitiis & qui-
 buscumque sæcularibus exspoliamur. Vnde
 pellem pro pelle, & vniuersa quæ habet ho-
 mo, dabit pro anima sua. Cauendum enim
 valdè est, ne Religionis assumètes habitum,
 animum retineant sæcularè. Contra quam
 pueritatem cuidam tepido conuerso mo-
 nacho, ait quidam sanctorum Patrum: Se-
 nator esse desiisti, & monachum non fecisti.*
 Et Ieremias de similibus ait cap. 13. *Simu-
 tare potest Aethiops pellem suam, aut par-
 dus varietates suas, & vos poteritis bene-
 facere, cum didiceritis malum.* Super quo
 pulchrè Glossa dicit: Hoc testimonio vtun-
 tur qui diuersas naturas inferere conantur,
 tantam nigredinem vel varietatem pecca-
 torum dicentes, vt in candorem & vnius co-
 loris pulchritudinem transire non possit.
 Non hoc attendentes, *Cum didiceritis ma-
 lum.* Quidquid enim discitur, non naturæ
 est, sed studij & propriæ volûtatis: quæ con-
 suetudo peccandi quodammodò in naturam

Iob 2. 4.

Leu. 1. 6.

Ier. 13. 23

Hieron. in
c. 13. Ier.
tom. 5.

ram tráfit. Sed quod hominibus impossibile est, Deo possibile est: vt nequaquá Æthiops & pardus suam videantur mutare naturam; sed ille qui in Æthiope operatur & pardo, dicente Apostolo: *Omnia possum in eo qui me confortat.* Vnde & in alio loco: *Amplius,* inquit, *illis omnibus laboravi, non ego autem, sed gratia Dei, quæ est in me.* & *Viuo iam non ego, viuit verò in me Christus.* Et iterum scriptum legimus: *Quid habes, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis? Non igitur gloriatur sapiens in sapientia sua, vel fortis in fortitudine sua: & huiusmodi, quæ in omnibus operatur virtus Christi.*

Phil. 4. 13.

1. Cor. 15.

v. 10.

Gal. 2. 20.

1. Cor. 4. 7.

Ier. 9. 23.

Sextò, hostia in frustra diuidebatur. Hoc autem quatuor modis moraliter hodie fieri potest secundum Glossam Leuitici. Primò, corporis membra Dei obsequiis dando. Secundò, virtutem discretionis cunctis agibilibus applicando. Tertiò, sacræ Scripturæ verba singula ponderando, vel singulorum Christi membrorum, id est, sanctorum Patrum & fratrum facta: & Quartò, pro exemplari congruo propriæ vitæ adoptando. Vnde Glossa interlinearis super verbo *In frustra concident,* dicit; Membra vel sensus corporis Domino consecrando, vel certa discretionem singula examinando, tamquam fideles

Sextò,
Hostia di-
uiditur.

Hom. 1. in
Leuit. cir.
med.

Quatuor
modis se-
ipsum ceu
hostiam di-
uidat Reli-
giosus.

Rom. 6. 11.

les dispensatores. Et Glossa ibidem Origenis dicit: Membratim vitulum diuidit, qui per ordinem distinctè explanat, quid sit profectus, Christi simbriam contigisse, quid pedes lauisse lacrymis, &c. Et ibidem Isidori Glossa dicit: Membra conciduntur, dum singulorum conuersatio in augmentum corporis, in mensura cuiuscumq; membri ædificatur. Opus ergo est Religioso, vt dum vitia per contritionem mactauit, eorumdem vitiorum postquam malæ consuetudinis pellem abstraxit, pœnitentiæque lamentis vtrumque lauit, vt prædictis quatuor mysticis insistant dimembrationibus. Primò, corporis membra Deo exhibendo: quod suis etiam indicit Apostolus discipulis ad Romanos 6. *Existimate vos mortuos quidem esse peccato, viuentes autem Deo in Christo Iesu Domino nostro. Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatis concupiscentiis eius. Sed neque exhibeatis membra vestra, arma iniquitatis peccato: sed exhibete vos Deo, tamquam ex mortuis viuentes; & membra vestra arma iustitiæ Deo.* Secundò, dimembrationi insistant, virtutem discretionis agilibus applicando. Quæ virtus quàm necessaria sit volenti ad perfectionis apicem sine errore, via compendiosa tendere; docet latissime

S. Ab-

S: Abbas Moyses, vt refert Cassianus in col-
 lat. Patrum, collat. 2. Et ad idem est Philo-
 sophus 6. Ethic. qui Prudentiam, quę eadem
 est cum discretione, describendo ait, quod
 sit recta ratio agibilium: imò Christus hanc
 habere iubet, cum Matth. 10. Apostolis
 ait, *Estote prudentes sicut serpentes, & sim-*
plices sicut columba. Tertiò etiam, si scien-
 tiam Scripturarũ habere potest, discutian-
 tur singulę eius particulę: quia secundũ
 Psalmistam, *dulciores sunt super mel &*
fauum. Lex Domini immaculata conuertens
animas. Et testimonium Domini fidele, ac
Dei iustitię. Quartò verò inspiciantur sin-
 gulorum bonorum gesta virtutum, velut vi-
 ua exemplaria virtutes discendi, potissimè
 tamen Christi, qui dixit Ioan. 13. *Exemplum*
dedi vobis, vt quemadmodum ego feci vo-
bis, ita & vos faciatis.

Cass. col. 2.
 c. 1 2. &
 seq.

Mat. 10 15

Psal. 18. 11

Ioan 13. 15

Septimò tandem hostia super altari cre-
 mabatur post dimembrationem. In altari
 enim iugis erat ignis. Vnde Leuitici 1. dici-
 tur: *Ponent, scilicet membra, super ligna,*
quibus subiiciendus est ignis. Intestina verò
& pedes lavabunt aqua: & oblata omnia ad-
olebit sacerdos super altare in holocaustum,
& odorem suauissimum Domino. Per quę,
 vt Glossa dicit, intelligitur, quod Deo se to-
 tum offerens per charitatis ardorem, omnia
 quę

7. Hostia
 super alta-
 ri crema-
 basur.

Leu. 1. 12.

Holocaustũ
 spirituale.

quæ cogitat, affectat, facit aut loquitur, it-
giter in cordis sui ara Deo offerre debet:
quia hoc est facere Deo odorem suauissi-
mum. Sic enim, vt B. Gregorius exponit,
cor debet esse Dei altare: ligna quæ impo-
ni debent, sunt sacræ Scripturæ verba, &
fomenta charitatis ac deuotionis: deuotio
& charitas sint ignis. Libera voluntas est sa-
cerdos: vterque homo cum suis donis hostia
sint salutaris. Additur autem notâter de lo-
tione pedum & intestinorum post dimem-
brationem facienda. Super quo Gregorius:
Pedibus terra tangitur, intestinis stercore
gestantur: quia plerumq; iam ex desiderio
in eternitate succendimur, & toto sensu de-
uotionis ad appetitum nostræ mortificatio-
nis inhiamus. Sed quia adhuc terrenum ali-
quid per infirmitatē agimus, multa etiam,
quæ iam subegimus, illicita in corde tolera-
mus. Cumq; cogitationes nostras immunda
tentatio inquinat, intestina hostiæ stercore
portant, sed cōburi debent. Lauantur, quia
immundas cogitationes fletus diluit, quas in
acceptatione sacrificij supernus amor incēdit.
Et quidquid mens vel in experto tentamine,
vel de pristinæ cōuersationis patitur memo-
ria, lauatur: vt tanto suauius in cōspectu Do-
mini ardeat, quanto cum assistere cœperit,
nil terrenum, nihil lubricum in ara suæ ora-
tionis imponat.